

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/9/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014200884
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200884.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavala, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci žalobcu: C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. č. XXX/X, XXX XX K. L., zast.: JUDr. K. B., občianskym zástupcom bytom E. proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP, pracovisko Banská Bystrica, so sídlom Trieda SNP č. 75, 974 89 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29. októbra 2014 č. k. 23S/128/2014-45, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29. októbra 2014 č. k. 23S/128/2014-45 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. UPS/US5/1113/BEZ/2014/6354/VAL z 24.03.2014 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - viď administratívny spis) žalovaný ako odvolací správny orgán príslušný podľa § 4 ods. 6 písm. c/ a § 6 zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 51 písm. b/ zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“) a § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) potvrdil rozhodnutie

Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Zvolene č. ZVI/KP/SOC/2013/40649 z 25.11.2013 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) vo veci odňatia peňažného príspevku žalobcovi na osobnú asistenciu (ďalej na účely rozsudku len „kompenzačný príspevok“ alebo „príspevok na osobnú asistenciu“) s účinnosťou od 01.12.2013 a taktiež zastavenia jeho výplaty v rovnakom dátume.

Podľa § 4 ods. 6 písm. c/ zák. č. 453/2003 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávanú vec ústredie vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 6 zák. č. 453/2003 Z. z. v citovanom znení ústredie a úrad môžu na zabezpečenie výkonu niektorých činností po schválení ministerstvom, ak si to vyhradí, zriaďovať a zrušovať pracovisko mimo svojho sídla a určovať jeho územný obvod.

2. Z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že prvostupňovým rozhodnutím bolo podľa § 20 ods. 1 a 2, § 21 ods. 3, § 22 ods. 1 a § 45 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. rozhodnuté o odňatí kompenzačného príspevku a o jeho zastavení od hore uvedeného dátumu.

Prvostupňový orgán svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe svojho dožiadania zistil, že žalobca bol v čase od 27.09.2010 do 27.12.2010 umiestnený v Domove sociálnych služieb Zvolen (ďalej na účely rozsudku len „DSS“) na určitý čas, a toto umiestnenie po dátume 28.12.2010 naďalej trvá. Sociálna služba sa žalobcovi poskytuje pobytovou formou ako celoročná sociálna služba.

Podľa § 20 ods. 1 a 2 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení osobná asistencia je pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri činnostiach uvedených v prílohe č. 4. Osobnú asistenciu vykonáva osobný asistent.

Účelom osobnej asistencie je aktivizácia, podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a podpora jej nezávislosti a možnosti rozhodovať sa a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí, vykonávanie pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít.

Podľa § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení do rozsahu hodín osobnej asistencie sa nezapočítavajú hodiny osobnej asistencie, počas ktorých sa fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje denná pobytová sociálna služba alebo týždenná pobytová sociálna služba. Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, možno poskytnúť osobnú asistenciu na jej sprevádzanie do školského zariadenia, ak školské zariadenie je mimo priestorov zariadenia sociálnych služieb alebo mimo priestorov zariadenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Podľa § 22 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na osobnú asistenciu, možno poskytovať peňažný príspevok na osobnú asistenciu, ak sa osobná asistencia vykonáva pri činnostiach uvedených v prílohe č. 4.

Podľa § 45 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu sa odníme, jeho výplata sa zastaví alebo jeho výška sa zvýši alebo zníži, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu. Ak sa zmenia rozhodujúce skutočnosti v priebehu kalendárneho mesiaca a za časť mesiaca patrí opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške, vypláti sa opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške za celý kalendárny mesiac.

3. Dňa 05.08.2013 predložila matka žalobcu úradu výkaz o odpracovaných hodinách za mesiac júl 2013 a zmluvu o výkone osobnej asistencie zo 07.07.2013.

Prvostupňový orgán vydal dňa 09.08.2013 pôvodné rozhodnutie o odňatí a zastavení výplaty kompenzačného príspevku, ktoré bolo rozhodnutím žalovaného dňa 10.10.2013 zrušené a vec bola vrátená na nové konanie s tým, že prvostupňový orgán v ďalšom konaní vydá komplexný posudok o posúdení miery funkčnej poruchy žalobcu a sociálnych dôsledkoch jeho ťažkého zdravotného postihnutia ako aj sa vysporiada s predloženým výkazom o vykonávaní osobnej asistencie.

4. Podľa komplexného posudku úradu zo dňa 25.11.2013 sa žalobca s mierou funkčnej poruchy 90 % považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Poskytovanie osobnej asistencie a s tým súvisiaci kompenzačný príspevok, nakoľko žalobca nenavštevuje žiadne školské zariadenia (plnoletosť -

nar. 1983) a činnosti uvedené v zozname činností na účely určenia rozsahu potrebnej osobnej asistencie podľa prílohy č. 4 zák. č. 447/2008 Z.z. sú mu zabezpečované sociálnou službou, mu nebol v komplexnom posudku navrhnutý.

Z uvedeného dôvodu prvostupňový orgán rozhodol o jeho odňatí od 01.12.2013 ako aj o zastavení jeho výplaty v rovnaký deň.

5. Na základe odvolania žalovaný preskúmal prvostupňové rozhodnutie v celom rozsahu, čo do výroku a odôvodnenia, a keďže dospel k záveru, že zistený skutkový stav nebol dostačujúci, bol v konaní vydaný nový komplexný posudok zo dňa 19.03.2014. Podľa tohto posudku je miera funkčnej poruchy žalobcu 90 % podľa prílohy číslo 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, pre ochorenie zaradené do skupiny V, bod 1, písm. d/, a preto sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

6. V napadnutom rozhodnutí žalovaný konštatoval, že vychádzajúc z lekárskej posudkovej činnosti a sociálnej posudkovej činnosti aj napriek preukázaným integračným aktivitám a snahe začlenenia sa do spoločnosti žalobcu nie je možné v súčasnosti peňažný príspevok na osobnú asistenciu navrhnuť, nakoľko menovaný je umiestnený v domove sociálnych služieb s celoročným pobytom, v rámci ktorej je poskytovateľ povinný vykonávať odborné, obslužné ako aj ďalšie činnosti. Neprítomnosť v zariadení s celoročnou sociálnou službou, je možná so súhlasom poskytovateľa služby.

7. Po analýze zistených skutočností žalovaný v rámci správnej úvahy v medziach platného práva zastáva názor, že žalobcovi nepatrí peňažný príspevok na osobnú asistenciu od obdobia nástupu do zariadenia domova sociálnych služieb s celoročným pobytom. Vychádzajúc z dikcie ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z., ktorý upravuje rozsah hodín osobnej asistencie, do jeho rozsahu sa nezapočítavajú hodiny osobnej asistencie, počas ktorých sa fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje denná pobytová sociálna služba alebo týždenná pobytová sociálna služba. Následne ďalšia veta tohto ustanovenia taxatívne určuje že pri celoročnej pobytovej sociálnej službe fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím možno poskytnúť osobnú asistenciu na jej sprevádzanie do školského zariadenia, ak školské zariadenie je mimo priestorov zariadenia sociálnych služieb.

Ustanovenie § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. neobsahuje možnosť, že počas tzv. „dovolenky“ v takomto type zariadenia, o ktorú umiestnený sám požiada, by peňažný príspevok na osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím patrilo. Podľa názoru žalobcu, v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ak by mal zákonodarcu na mysli, že fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba možno poskytnúť peňažný príspevok na osobnú asistenciu aj za inej situácie, a za iných podmienok (napr. počas krátkodobej neprítomnosti v zariadení DSS), tak by to v zákone ustanovil. Zabezpečenie pomoci, na ktorú je menovaný odkázaný počas krátkodobej neprítomnosti v zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom je podľa názoru žalovaného v kompetencii rodiny, resp. iných osôb, avšak bez nároku na peňažný príspevok od štátu.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

8. Proti rozhodnutiu žalovaného podal žalobca prostredníctvom svojej občianskej zástupkyne žalobu zo 27.05.2014 na Krajský súd v Banskej Bystrici, v ktorej žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie aj prvostupňové rozhodnutie a vec vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Žalobca namietal nesprávny výklad ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. žalovaným, na základe ktorého mu bol kompenzačný príspevok odňatý a žiadal, aby mu bol priznaný v rozsahu tých služieb, ktoré mu DSS neposkytuje a to počas jeho neprítomnosti v zariadení. Vychádzal z toho, že úprava nárokov na osobnú asistenciu pri celoročnej pobytovej službe v podstate chýba a je potrebné aplikovať analógiu a postupovať podľa prvej vety ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z..

Žalobca taktiež poukazoval na nedostatočné zistenie skutkového stavu a rozporuplné rozhodnutie,

pretože z lekárskeho posudku vypracovaného dňa 06.03.2014 vyplýva, že je odkázaný na osobnú asistenciu, rozsah ktorej bolo potrebné bližšie určiť na základe šetrenia v domácom prostredí. Žalobca tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s so závermi komplexného lekárskeho posudku. Záverom uviedol, že sa nezmenil jeho zdravotný stav, naďalej je na osobnú asistenciu odkázaný, avšak zmenila sa potreba rozsahu hodín osobnej asistencie, v čom vidí rozdiel, a preto mu nárok ako taký nemal byť odňatý.

10. Žalovaný na pojednávaní ako aj v písomnom vyjadrení k žalobe zotrval na dôvodoch rozhodnutia a navrhoval žalobu žalobcu zamietnuť. Zdôraznil, že pokiaľ ide o poskytovanie predmetnej dávky, tak ide o fakultatívnu dávku s tým, že ide o opakovanú dávku, a preto peňažný príspevok nemožno poskytnúť počas krátkodobého pobytu mimo zariadenia domova sociálnych služieb.

B)

11. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd prvého stupňa preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie, a konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, na nariadenom pojednávaní vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu žalovaného a prvostupňového správneho orgánu a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, nakoľko napadnuté rozhodnutia sú v súlade so zákonom.

12. Podľa názoru krajského súdu nebolo sporné, že vzhľadom na zistený zdravotný stav, mieru funkčnej poruchy, ako aj šetrenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia bol žalobca odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby a od 01.07.2003 mu aj bol priznaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu. Žalobcovi však bol príspevok na osobnú asistenciu odňatý po tom, ako prvostupňový správny orgán zistil, že žalobca je umiestnený v domove sociálnych služieb a je mu poskytovaná celoročná pobytová sociálna služba.

13. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán postupovali v súlade s vyššie uvedenou právnou úpravou, keď po zistení vyššie uvedenej skutočnosti (umiestnenie v DSS) odňali žalobcovi peňažný príspevok na osobnú asistenciu a zastavili jeho výplatu. To, že žalobca bol umiestnený do domova sociálnych služieb, kde mu je poskytovaná celoročná sociálna služba bolo podľa názoru krajského súdu rozhodujúcou skutočnosťou pre zastavenie výplaty a odňatie príspevku na osobnú asistenciu. Žalovaný (aj prvostupňový orgán) správne poukázal na ustanovenie § 21 ods. 3, druhá veta zák. č. 447/2008 Z.z., podľa ktorej fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, možno poskytnúť osobnú asistenciu na jej sprevádzanie do školského zariadenia, ak školské zariadenie je mimo priestorov zariadenia sociálnych služieb. Podľa tohto ustanovenia žalovaný mohol žalobcovi poskytnúť osobnú asistenciu iba na sprevádzanie do školského zariadenia, ktoré zariadenie a ani obdobné zariadenie žalobca nenavštevoval, a preto už žalobcovi nemohol byť poskytovaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu na ďalšie úkony, ako to požadoval vo svojom odvolaní a aj v žalobe.

Žalovaný bol podľa názoru krajského súdu striktnie viazaný citovaným ustanovením a nemohol tak prekročiť možnosti, ktoré sú dané zákonom. Vylúčenie poskytovania príspevku na osobnú asistenciu nepriamo potvrdzuje aj prvá veta citovaného ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z., v zmysle ktorej sa do rozsahu hodín osobnej asistencie nezapočítavajú hodiny osobnej asistencie, počas ktorých sa fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje denná alebo týždenná pobytová sociálna služba. Z uvedeného vyplýva, že v prípadoch poskytovania pobytových sociálnych služieb je poskytovanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu je výrazne obmedzené a toto obmedzenie nemohol správny orgán prekročiť. Pokiaľ sa žalobca vzhľadom na existujúcu právnú úpravu dožadoval aplikovať analógiu (v zmysle prvej vety § 21 ods. 3, § 38 ods. 16) krajský súd uviedol, že správne orgány musia postupovať a rozhodovať v zmysle platných zákonov, pričom v správnom práve nie je možné aplikovať analógiu. Žalovaný ani prvostupňový správny orgán preto nemohli na základe analógie rozširovať možnosti prípadov pre poskytovanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

A)

14. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 05.01.2015 (č. l. 49) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca namieta nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu.

15. Odvolanie žalobca odôvodnil tým, že kompenzačný príspevok si uplatňuje len v rozsahu tých služieb, ktoré mu DSS neposkytuje, a to počas jeho neprítomnosti v DSS. Jedná sa o občasné niekoľkodňové pobyty mimo zariadenia, a to hlavne v čase pobytu v domácom prostredí, kde je pre nesebestačnosť úplne odkázaný na pomoc inej osoby a osobnú asistenciu v tom čase potrebuje. Rovnako potrebuje voľnočasové aktivity mimo DSS a vychádzky vonku, ktoré mu DSS neposkytuje, pričom žalobca poukazuje na účel osobnej asistencie v zmysle § 20 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z.. Možnosť čerpania tzv. dovolenky t.j pobytu mimo DSS je zakotvená aj v § 9 ods. 6 Všeobecne záväzného nariadenia Banskobystrického samosprávneho kraja č. 20/2012, podľa ktorého má prijímateľ služby, teda žalobca nárok na neprítomnosť v zariadení v rozsahu 35 dní za kalendárny rok a v zmysle § 9 ods. 5 neplatí úhradu za odborné, obslužné a ďalšie činnosti v zariadení, keďže sa mu v tomto čase neposkytujú. Na základe toho považuje žalobca právny výklad žalovaného ako aj krajského súdu, že počas celoročnej pobytovej sociálnej služby mu nárok na osobnú asistenciu nepatrí, za nesprávny.

16. Ďalej žalobca opätovne ako v žalobe namieta rozporuplnosť rozhodnutia, keď z lekárskeho posudku vyplýva záver, že je odkázaný na osobnú asistenciu, avšak komplexný posudok a napadnuté rozhodnutie s týmto lekárskeým posudkom nekorešpondujú. Žalobca uznáva, že rozsah osobnej asistencie by sa mal znížiť, avšak nie odňať, lebo podmienky pre priznanie nároku naďalej splňa.

17. Žalobca poukazuje na nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, rovnako ako prvostupňovým orgánom a žalovaným, konkrétne čo sa týka rozdielneho výkladu ustanovení zák. č. 447/2008 Z.z., najmä ustanovenia § 21 ods. 3. Žalobca tvrdí, že časť právnej úpravy, podľa ktorej má osoba s celoročnou pobytovou službou nárok len na osobnú asistenciu na jej sprevádzanie do školského zariadenia, je vytrhnutá z kontextu, upravuje len rozsah osobnej asistencie pre prípad návštevy školského zariadenia. Úprava nárokov na osobnú asistenciu pri celoročnej pobytovej službe je síce nedostatočná, avšak nároky v súvislosti s celoročnou pobytovou službou nie sú vylúčené. Podľa žalobcu je evidentné, že jeho prípad je špecifický, keď sa napriek celoročnej pobytovej starostlivosti vracia do rodinného prostredia, čo však neznamená, že by zákon nemal na tieto špecifické prípady prihliadať.

18. Záverom žalobca požadoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj obidvoch správnych orgánov a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

B)

19. Vo svojom vyjadrení zo dňa 06.02.2015 (č. l. 55) žalovaný po oboznámení sa s obsahom odvolaní trvá na svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 21.07.2014. V predmetnom stanovisku bol podrobne rozpísaný priebeh konania, rovnako ako aj dôvody, pre ktoré žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

20. Žalovaný sa plne stotožnil s rozsudkom krajského súdu, odvolanie žalobcu neobsahuje žiadne nové právne významné skutočnosti, s ktorými by sa žalovaný ako odvolací orgán ako aj krajský súd v rámci konania nezaoberal, a preto navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) ako aj ustanovenia § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o

rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil.

22. Na prvom mieste Najvyšší súd dáva do pozornosti, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.), a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

23. Najvyšší súd pripomína, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

24. Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/84/2007, sp. zn. 6Sžo/98/2008, sp. zn. 1Sžo/33/2008, sp. zn. 2Sžo/5/2009 či sp. zn. 8Sžo/547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť.

25. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

26. Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval fakty pre účastníkov známe z prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa Najvyšší súd v svojom odôvodnení iba obmedzil na stručné zhrnutie skutkových okolností a zhodnotenie právnych záverov a námietok žalobcu.

27. Z pripojeného administratívneho a súdneho spisu vyplýva, že žalobcovi bol odňatý kompenzačný príspevok z dôvodu jeho umiestnenia v DSS formou celoročnej (dennej) pobytovej sociálnej služby. Prvostupňový orgán ako aj žalovaný vychádzali z toho, že zariadenie DSS poskytuje žalobcovi odborné, obslužné ako aj ďalšie činnosti a zároveň žalobca nenavštevuje školské zariadenie, a preto mu nie je možné v zmysle ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. priznať príspevok na osobnú asistenciu.

28. Krajský súd v súlade s úlohou mu zverenou v oblasti správneho súdnictva, preskúmal napadnuté

rozhodnutie ako aj postup mu predchádzajúci a dospel k záveru o nedôvodnosti podania žaloby, nakoľko postup žalovaného a prvostupňového orgánu bol pri rešpektovaní základných zásad správneho konania zákonný, s čím sa Najvyšší súd stotožňuje. Podľa názoru Najvyššieho súdu v konaní neboli zistené pochybenia, ktoré by vplývali na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a boli dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia, pričom krajský súd svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom zdôvodnil.

29. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že je žalobca na základe jeho zdravotného stavu odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Žalobca taktiež nenamietal, že z dôvodu jeho umiestnenia v DSS malo dôjsť k zníženiu rozsahu hodín osobnej asistencie o čas, kedy sú mu tieto služby poskytované v DSS. Rozpor nastal pri výklade ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z., a teda či v prípade umiestnenia žalobcu v DSS, kde mu je poskytnutá denná sociálna služba má nárok na osobnú asistenciu v čase, keď sa nenachádza v DSS.

30. Žalobca v odvolaní (rovnako ako v žalobe) poukázal na to, že úprava nárokov na osobnú asistenciu pri celoročnej pobytovej forme nie je dostatočná, a preto sa má aj vzhľadom na špecifickosť prípadu aplikovať analógia, a to v zmysle prvej vety ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z..

31. V tejto súvislosti si Najvyšší súd dovoľuje pripomenúť, že v odvetví správneho práva, ktoré je súčasťou práva verejného, sa analógia zásadne nepripúšťa. Vyskytuje sa len tam, kde ju právo výslovne predpokladá. Predovšetkým z ustanovenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva striktný príkaz pre orgány štátnej moci, aby konali iba a výslovne na základe právneho poriadku, ktorého základ tvoria zákony a na ich čele dominuje ústava. Vychádzajúc z uvedeného je pre správne orgány stanovený zákonný rámec, v ktorom sa môžu pohybovať, pričom tento rámec nie sú oprávnené prekročiť.

32. K viazanosti štátnych orgánov ústavou a zákonmi sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2001 sp. zn. II. ÚS 58/2001 uviedol:

„Ústavný princíp legality štátnej moci vyjadrený v čl. 2 ods. 2 Ústavy hovorí o viazanosti štátnych orgánov ústavou a zákonmi.

Štátne orgány nie sú oprávnené konať, ak ich na to nespĺnomocní zákon a ak konajú, sú povinné konať iba spôsobom, ktorý ustanovil zákon.

Táto zásada zabezpečuje v štáte pre jeho obyvateľov právnu istotu - majú možnosť predvídať nielen následky svojich právnych úkonov, možnosti a spôsoby uplatnenia svojich práv voči štátu, ale predovšetkým konanie štátnych orgánov a ich zmysel.“

33. V súlade s uvedeným tak nie je možné od správneho orgánu požadovať, aby v situácii, keď zákon stanovuje konkrétne podmienky na priznanie kompenzačného príspevku, tieto nerešpektoval.

Najvyšší súd si uvedomuje, že účel osobnej asistencie (zakotvený v § 20 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z.) je dôležitým interpretačným pravidlom, avšak neoprávňuje prvostupňový orgán a ani žalovaného, aby konali nad rámec zákonných ustanovení.

34. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že na základe výkladu ustanovenia druhej vety § 21 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. je možné v prípade umiestnenia žalobcu do DSS celoročnou dennou starostlivosťou, poskytnúť osobnú asistenciu len v prípade sprevádzania do školského zariadenia, ako zákonom stanovenú výnimku. Nakoľko žalobca školské zariadenie nenavštevuje, zákon neráta s možnosťou priznania kompenzačného príspevku.

Analógia uplatnením vety prvej ustanovenia § 21 ods. 3, podľa ktorého sa do rozsahu hodín osobnej asistencie sa nezapočítavajú hodiny osobnej asistencie, počas ktorých sa fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje denná pobytová sociálna služba nie je v tomto prípade možná, nakoľko žalovaný nie je nad rámec zákonnej úpravy oprávnený rozširovať okruh prípadov, kedy sa osobná asistencia poskytuje.

35. K námietke žalobcu týkajúcej sa možnosti opustiť DSS na dobu 35 dní ročne, ktorá vyplýva z všeobecne záväzného nariadenia Banskobystrického samosprávneho kraja č. 20/2012, Najvyšší súd

uvádza, že táto nie je spôsobilá privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia. Uvedené nariadenia stanovuje možnosť, nie povinnosť opustiť na určitý čas DSS, pričom doba pobytu mimo zariadenia, nie je vopred zrejímá.

V odvolaní žalobca sám tvrdí, že žiada príspevok na čas, kedy sa bude nachádzať mimo zariadenia, pričom sa jedná o občasné niekoľkodňové pobyty.

36. V tomto kontexte Najvyšší súd zdôrazňuje, že príspevok na osobnú asistenciu patrí v zmysle § 19 ods. 2, 20 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. medzi opakované peňažné príspevky, ktorého rozsah sa určuje počtom hodín na obdobie kalendárneho roka.

Z uvedenej povahy kompenzačného príspevku podľa názoru Najvyššieho súdu vyplýva, že je nie je možné poskytnúť počas krátkodobých pobytov mimo DSS, ktorých rozsah nie je možné určiť.

37. V prípadoch osôb s ťažkým zdravotným postihnutím právna úprava nevylučuje, aby starostlivosť pomáhala zabezpečovať aj rodina. Ani keď bola žalobcovi priznaná osobná asistencia v rozsahu 3116 hodín ročne, nebola zabezpečená jeho starostlivosť v domácom prostredí prostredníctvom osobného asistenta po celý čas a na jej zabezpečení sa potom logicky podieľala rodina. Rovnako je to aj v prípade, keď je osoba umiestnená do DSS s celoročnou dennou starostlivosťou. Aj tu sa predpokladá, že rodina bude v starostlivosti o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím vypomáhať, pričom zák. č. 447/2008 Z.z. za danej situácie nepredpokladá finančnú výpomoc štátu formou kompenzačného príspevku.

38. Námitku ohľadom rozporuplnosti napadnutého rozhodnutia s lekárskeym posudkom nepovažuje Najvyšší súd rovnako za dôvodnú, nakoľko v konaní nebolo spochybnené, že je žalobca odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, avšak tým, že mu je starostlivosť poskytovaná v DSS dennou pobytovou formou, mu neprináleží príspevok na osobnú asistenciu.

39. Pre úplnosť považuje Najvyšší súd za potrebné uviesť, že žalobca uplatnil v odvolaní rovnaké námietky a argumenty ako v žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. Tieto námietky žalobcu, preukazujúce dôvodnosť zrušenia napadnutého rozhodnutia, sú obsahovo totožné, pričom krajský súd sa s nimi dostatočným spôsobom vysporiadal.

40. Najvyšší súd má na základe vyššie uvedených záverov za preukázané, že krajský súd postupoval správne, keď žalobu zamietol. Napadnuté rozhodnutie žalovanej má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku, pričom vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a v súlade so zákonom riadne právne posúdené. Uvedené možno konštatovať aj o rozhodnutí krajského súdu, ktoré spĺňa všetky atribúty riadne odôvodneného rozhodnutia.

Na základe týchto skutočností nie sú odvolacie námietky žalobcu spôsobilé spochybniť správnosť rozhodnutia krajského súdu.

V.

41. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj argumentácie žalovaného, rozhodol Najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

42. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

43. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinnosti zaplatiť poisťné je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla

potreba pojednávajú nariadiť.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok § 246c ods. 1 O.s.p.).